

MAHLER

2025/2026

20/21.03

Filharmonia
Narodowa

Dyrektor Naczelna

General Director

Zofia Zembrzuska

Dyrektor Artystyczny

Music and Artistic Director

Krzysztof Urbański

20.03.2026

piątek / 19:30 / Sala Koncertowa
Friday / 7.30 p.m. / Concert Hall
abonament / subscription A1, Z1

21.03.2026

sobota / 18:00 / Sala Koncertowa
Saturday / 6 p.m. / Concert Hall
abonament / subscription A2, Z2

Koncert symfoniczny / Symphonic Concert

KÖNIG VON DER DAMERAU

Wykonawcy Performers

Orkiestra i Chór Żeński Filharmonii Narodowej /
Warsaw Philharmonic Orchestra and Women's Choir
Chór Chłopięcy Artos im. Władysława Skoraczewskiego
przy Teatrze Wielkim – Operze Narodowej /
Władysław Skoraczewski Artos Boys' Choir
at the Teatr Wielki – Polish National Opera

Christoph König – dyrygent / **conductor**
Okka von der Damerau – mezzosopran / **mezzo-soprano**
Bartosz Michałowski – dyrektor Chóru Filharmonii Narodowej /
director of the Warsaw Philharmonic Choir
Danuta Chmurska – dyrektor Chóru Artos /
director of the Artos Choir

Filharmonia Narodowa zastrzega sobie możliwość zmiany programu i wykonawców.
Podczas koncertu obowiązuje zakaz fotografowania, filmowania i nagrywania dźwięku.
Prosimy również o wyłączenie telefonów komórkowych i sygnałów zegarków elektronicznych.
The Warsaw Philharmonic reserves the right to change the programme and performers.
It is prohibited to take photos, make videos and record sound during the concert. The audience
is also kindly requested to switch off their mobile phones and digital watch alarms.

Program

Programme

Gustav Mahler (1860–1911)

III Symfonia d-moll

na alt solo, chór chłopięcy, chór żeński i orkiestrę symfoniczną

sł. Friedrich Nietzsche, *Also sprach Zarathustra* (cz. IV)

sł. anonimowe, *Des Knaben Wunderhorn* (cz. V)

Symphony No. 3 in D minor

for alto solo, boys' choir, women's choir

and symphony orchestra

text by Friedrich Nietzsche, *Also sprach Zarathustra* (mvt. IV)

text from *Des Knaben Wunderhorn*, anonymous (mvt. V)

(1896)

Kräftig. Entschieden

Tempo di Menuetto. Sehr mässig

Comodo. Scherzando. Ohne Hast

Sehr langsam. Misterioso. Durchaus

Lustig im Tempo und keck im Ausdruck

Langsam. Ruhevoll. Empfundener

[99']

Koncert odbywa się bez przerwy. /

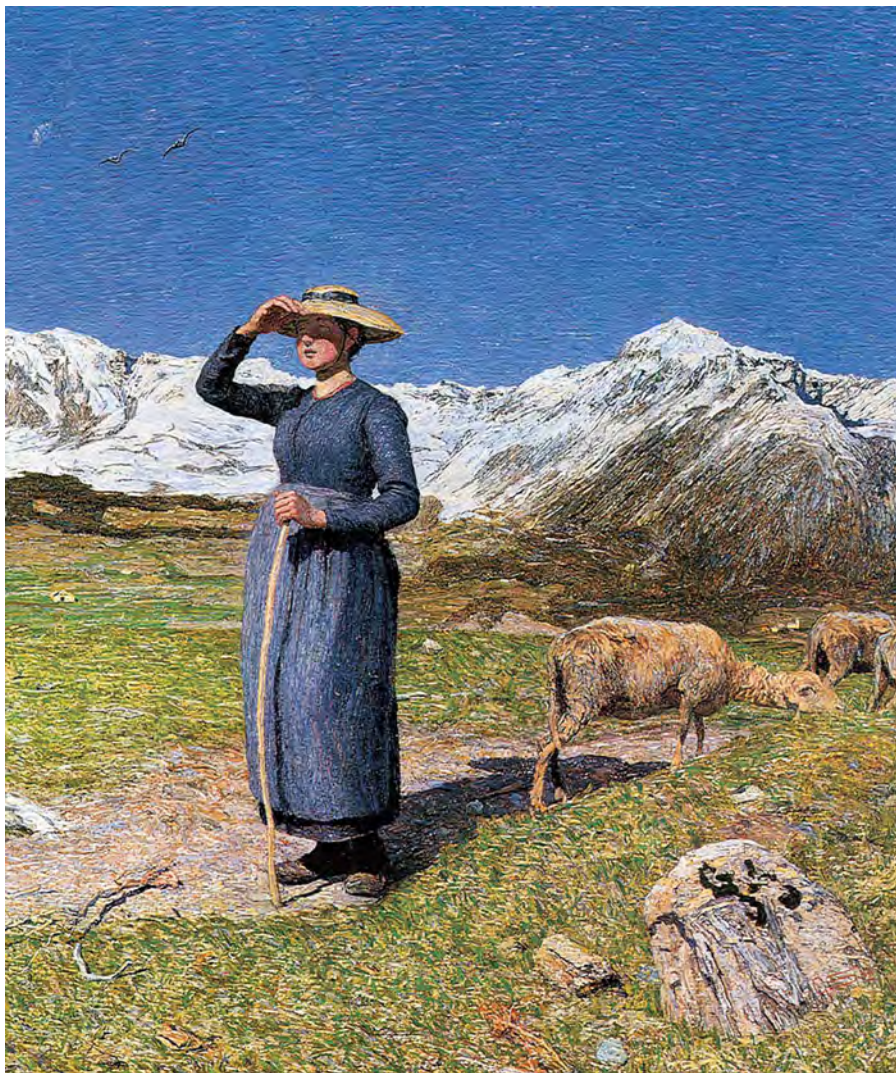
The concert takes place without intermission.

ostatnie wykonanie Orkiestry i Chóru Filharmonii Narodowej /

previously performed by the Warsaw Philharmonic Orchestra and Choir

III Symfonia d-moll / Symphony No. 3 in D minor • 02.2015

Jacek Kaspszyk – dyrygent / conductor, Maria Forsström – mezzosopran / mezzo-soprano

Giovanni Segantini (1858–1899)
Południe w Alpach, olej na płótnie, 1891
Afternoon in the Alps, oil on canvas, 1891

Omówienie programu

Ludwik Erhardt

Mahler

Gustav Mahler napisał *III Symfonię* w latach 1894–1896. W roku następnym Felix Weingartner, szef Opery Królewskiej w Berlinie i dyrygent koncertów symfonicznych, przedstawił swej publiczności trzy części tego utworu (*II, III* oraz *VI*). Przyjęto je burzliwymi oklaskami i równie hałaśliwymi wyrazami protestu. Całość dzieła udało się umieścić w programie festiwalu Ogólnoniemieckiego Towarzystwa Muzycznego dopiero 9 czerwca 1902 roku w Krefeld – pół roku po monachijskim prawykonaniu następczej, *IV Symfonii*! Możliwe, że i wtedy – mimo starań życzliwego Richarda Straussa – nie doszłoby do tej premiery, gdyby nie istotne zmiany, jakie zaszły w życiu jej autora. Rok po ukończeniu *III Symfonii*, Mahler, znany i ceniony przede wszystkim jako dyrygent, otrzymał prestiżowe stanowisko szefa Opery Wiedeńskiej. Nie pozostało to bez wpływu na dalsze losy jego twórczości.

Kłopoty związane z wykonaniem *III Symfonii* wynikały z jej rozmiarów: długości i wielkości aparatu wykonawczego. Utwór trwający ponad półtorej godziny, czyli dwukrotnie dłuższy od większości dzieł symfonicznych tego rodzaju, wymagał również dwukrotnie większej orkiestry z rozbudowaną grupą perkusyjną, ponadto chóru żeńskiego, chóru chłopięcego i niskiego głosu kobiecego solo. Są to wymagania, jakim i dziś większości instytucji koncertowych niełatwo sprostać, toteż *III Symfonia* Mahlera należy do dzieł stosunkowo rzadko wykonywanych. Jej rozmiary i osobliwe proporcje wewnętrzne sprawiły, że po pierwszej części, najdłuższej (*Kräftig. Entschieden*, ok. 33 minuty), następuje krótka przerwa, pozwalająca nieco odpocząć słuchaczom i wykonawcom. Utwór ma nominalnie sześć części (miało być ich siedem, ale ostatnią kompozytor spożytkował jako finał *IV Symfonii*). Część druga (*Tempo di Menuetto*) trwa w przybliżeniu 10 minut, część trzecia (*Comodo. Scherzando*) około 17 minut, zaś dwie następne, ze śpiewem (*Sehr langsam. Misterioso* oraz *Lustig im Tempo und keck im Ausdruck*), wykonywane bez przerwy, zajmują także około kwadransa. Finał (*Langsam. Ruhevoll. Empfundener*) pod względem rozmiarów niewiele ustępuje części pierwszej.

Jak z tego widać, *III Symfonia* Mahlera nie jest symfonią – w tym przynajmniej sensie, w jakim symfoniami są jej rówieśniczki, ostatnie utwory tego rodzaju Antonína Dvořáka, Piotra Czajkowskiego czy Antona Brucknera. Kompozytor był tego świadom: „Nazywanie tego utworu symfonią jest doprawdy niewłaściwe, ponieważ nie ma on zwyczajowej formy. Dla mnie pojęcie «symfonia» oznacza tworzenie jakiegoś świata za pomocą wszystkich dostępnych środków technicznych”.

Skoro nie jest symfonią – to czym jest ten świat powołany do życia przez Mahlera? Można przypuszczać, że słuchacze w 1902 roku w Krefeld z odpowiedzią na to pytanie mieliby pewien kłopot. Bezpośrednich relacji zachowało się niewiele. Córka znanego malarza wiedeńskiego Emila Schindlera zanotowała w swym dzienniku:

Wykonania oczekiwano w najwyższym napięciu, jako że próby dały przedsmak wielkości i znaczenia tego dzieła. Po zakończeniu pierwszej części wybuchła potężna owacja. Entuzjizm rósł z każdą kolejną częścią i na koniec wszyscy słuchacze poderwali się z miejsc i ruszyli ku estradzie.

Ten opis wymaga jednego tylko uzupełnienia: jego autorką była Alma Mahler, od czterech już miesięcy małżonka twórcy *III Symfonii*, sławnego dyrygenta, dyrektora Opery Wiedeńskiej, bezgranicznie w nim zakochana, mimo dzielącej ich znacznej różnicy wieku. W atmosferze powszechnego entuzjazmu ani Alma, ani może nikt ze słuchaczy nie zastanawiał się, czym właściwie jest to dzieło.

Szukając odpowiedzi na to pytanie, natrafiamy na dalszą trudność w postaci stosunku Mahlera do kwestii muzyki programowej. W liście do cenionego krytyka, Maxa Kalbecka, pisał:

Od Beethovena począwszy, nie ma muzyki bez ukrytego pod nią programu. Ale muzyka jest nic niewarta, jeżeli słuchaczowi trzeba w pierw opowiedzieć, jakie przeżycia się za nią kryją, czy też – jakie dzięki niej przeżycia przypuszczalnie go czekają. A zatem: niech przepadną wszystkie programy! Należy wyposażać się w uszy, w serce i – co jest nie bez znaczenia – w chęć podążania za kompozytorem.

Ale rzecz nie była taka łatwa, jak się Mahlerowi wydawało.

Chociaż podczas pierwszego wykonania *III Symfonii* w nazwach jej części nie było śladu jakichkolwiek treści pozamuzycznych, wtajemniczeni doskonale wiedzieli, że jeszcze niedawno miały one tytuły, sugerujące jakieś treści programowe. Po wielu

przeróbkach brzmiały one następująco: 1. *Bóg pól i lasów budzi się. Nadchodzi lato*; 2. *O czym mi opowiadają kwiaty na łące*; 3. *O czym mi opowiadają zwierzęta w lesie*; 4. *O czym mi opowiada człowiek*; 5. *O czym mi opowiadają aniołowie*; 6. *O czym mi opowiada miłość*. Całość przez pewien czas nosiła tytuł *Marzenie letniego poranka*.

Innemu swemu korespondentowi Mahler wyjaśniał:

Owe tytuły były z mojej strony próbą dostarczenia nie-muzykom jakiejś wskazówki, czegoś, co pozwoliłoby im uchwycić intelektualną lub raczej wyrazową treść poszczególnych części, ich relacji względem siebie i wobec całości. Że to się nie sprawdziło (tak naprawdę to nigdy nie działa) i że doprowadziło jedynie do nadinterpretacji najgorszego rodzaju, stało się aż nazbyt szybko boleśnie jasne. To jest ta sama katastrofa, jaka przytrafiła mi się przy poprzednich i podobnych okazjach, ale teraz przestaję raz na zawsze komentować i analizować wszelkie przedsięwzięcia tego rodzaju.

Warto zauważyć, że Mahler objaśnia tu coś, czego w jego utworze już nie było, ale milczy o tym, co pozostało jego immanentną częścią, czyli o tekście. Osobliwe połączenie posępnej pieśni z *Also sprach Zarathustra* Friedricha Nietzschego z naiwnym, arcychrześcijańskim wierszem ze zbioru *Des Knaben Wunderhorn*, którym żywił się cały niemiecki romantyzm, powinno iskrzyć. Ale nie iskrzy, bo kompozytora nie interesowała ich treść, tylko raczej nastrój – w obu wypadkach wyrażający tęsknotę za wieczną szczęśliwością. Dalsze drążenie tego tematu doprowadziłoby nas do niebezpiecznych i zbytecznych rozważań o życiu duchowym tego wielkiego muzyka.

Jest więc *III Symfonia* – zgodnie z rozumieniem Mahlera – muzyką programową. Ale to zupełnie inny utwór programowy niż poematy symfoniczne Czajkowskiego, Richarda Straussa czy Claude'a Debussy'ego. Nie opisuje widoków ani zjawisk przyrody, nie portretuje legendarnych postaci, nie oddaje środkami muzycznymi wątków znanych z historii lub literatury. Mahler nie maluje ani nie opowiada. Mahler buduje. Zgodnie z przytoczoną na początku deklaracją – tworzy swój świat. Jesteśmy świadkami jego narodzin od pierwszego, potężnego okrzyku ośmiu rogów unisono. Ale minęło ponad sto lat. Symbole i wyobrażenia z tamtych czasów pokrył kurz, zżółkły kartki dzieł Nietzschego. Świat stworzony przez Mahlera przetrwał, bo jest piękną, wspaniałą muzyką. Ona na powrót może stać się światem – naszym światem. Trzeba tylko „wyposażyć się w uszy, w serce i – co jest nie bez znaczenia – w chęć podążania za kompozytorem”.

Short programme note

Ludwik Erhardt

Mahler

Gustav Mahler wrote his Symphony No. 3 between 1894 and 1896. The following year, Felix Weingartner, director of the Staatsoper Berlin and conductor of symphony concerts, presented to his audience three movements of the work (II, III and VI). They were received with thunderous applause and equally noisy protests. The entire work was finally included in the programme of the Allgemeiner Deutscher Musikverein festival on 9 June 1902 in Krefeld – six months after the Munich premiere of Mahler's next, Fourth Symphony! It is possible that even then – despite the efforts of the benevolent Richard Strauss – the premiere would not have taken place had it not been for significant changes in the composer's life. A year after completing Symphony No. 3, Mahler, known and respected primarily as a conductor, was appointed to the prestigious position of director of the Wiener Staatsoper. This had a significant impact on the future of his work.

The difficulties associated with performing Symphony No. 3 stemmed from its size: its length and the scale of the performing ensemble. The work, lasting over an hour and a half, twice as long as most symphonic works of this kind, also required an orchestra twice as large, with an extensive percussion section, as well as a female choir, a boys' choir and a low female solo voice. These are requirements that even today are difficult for most concert institutions to meet, which is why Mahler's Third Symphony is a relatively rarely performed work. Its size and peculiar internal proportions meant that after the first movement, the longest (*Kräftig. Entschieden*, approx. 33 minutes), there is a short intermission, allowing the audience and performers to rest a little. The work has six movements (there were supposed to be seven, but the composer used the last one as the finale of his Symphony No. 4). The second movement (*Tempo di Menuetto*) lasts approximately 10 minutes, the third (*Comodo. Scherzando*) lasts about 17 minutes, and the next two, with singing (*Sehr langsam. Misterioso* and *Lustig im Tempo und keck im Ausdruck*), performed without interruption, also take about a quarter of an hour. The finale (*Langsam. Ruhevoll. Empfundener*) is not much shorter than the first movement.

As can be seen, Mahler's Third Symphony is not a symphony – at least not in the sense that its contemporaries, the last works of this kind by Dvořák, Tchaikovsky and Bruckner, are symphonies. Mahler was aware of this: “Calling this work a symphony is truly inappropriate, because it does not have the usual form. For me, the concept of ‘symphony’ means creating a world using all available technical means”.

Teksty Lyrics

Gustav Mahler

III Symfonia d-moll

Friedrich Nietzsche

Also sprach Zarathustra (fragment)

część IV (alt solo)

*O Mensch! Gib Acht!
Was spricht die tiefe Mitternacht?
Ich schlief, ich schlief –
Aus tiefem Traum bin ich erwacht: –
Die Welt ist tief,
Und tiefer als der Tag gedacht.
Tief ist ihr Weh –
Lust – tiefer noch als Herzeleid.
Weh spricht: Vergeh!
Doch alle Lust will Ewigkeit,
– will tiefe, tiefe Ewigkeit!*

*Człowieku! Słuchaj uważnie!
Co mówi głęboka Północ?
Ja spałam, spałam –
z głębokiego snu mnie zbudzono!
Świat jest głęboki,
głębszy niż pomyślał dzień.
Głęboki jest jego ból –
A rozkosz – głębsza jeszcze niż cierpienie.
Ból mówi: Przemień!
Lecz wszelka rozkosz chce wieczności!
Pragnie głębokiej, głębokiej wieczności!*

Des Knaben Wunderhorn (fragment)

część V (alt solo, chór)

*Es sungen drei Engel einen süßen Gesang,
mit Freuden es selig in dem Himmel klang.
Sie jauchzten fröhlich auch dabei:
daß Petrus sei von Sünden frei!*

*Und als der Herr Jesus zu Tische saß,
mit seinen zwölf Jüngern das Abendmahl aß,
da sprach der Herr Jesus: „Was stehst du denn hier?
Wenn ich dich anseh', so weinst du mir!”*

*„Und sollt' ich nicht weinen, du gütiger Gott?
Ich hab' übertreten die zehn Gebot!
Ich gehe und weine ja bitterlich!”
„Ach komm und erbarme dich!
Ach komm und erbarme dich über mich!
Hast du denn übertreten die zehen Gebot,
so fall auf die Knie und bete zu Gott!
Liebe nur Gott in alle Zeit!
So wirst du erlangen die himmlische Freud!”
Die himmlische Freud' ist eine selige Stadt,
die himmlische Freud', die kein Ende mehr hat!
Die himmlische Freude war Petro bereit't,
durch Jesum und allen zur Seligkeit.*

*Trzej aniołowie wiedli słodkie pienia,
Błogą radością rozbrzmiewały nieba,
Wykrzykiwali weseląc się wielce,
Że Piotr z swych grzechów oczyszczony będzie.*

*I kiedy Pan Jezus do stołu zasiadał,
Z dwunastu uczniami Wieczerzę zajadał:
„Cóż ty tu tak stoisz? Cóż ty tu tak stoisz?
Gdym wejrzał na ciebie – nade mną żeś płakał!”*

*„Jak mogłem nie płakać, Boże mój dobry,
Kiedym przykazań dziesięć przekroczył!
Chodzę i płaczę, wciąż płaczę gorzko!”
„Przestań już płakać! Przestań już płakać!
Pójdź, Ja zlituję się nad tobą!
I żeś dziesięcioro przykazań przekroczył,
Padnij na kolana i módl się do Boga.
Kochaj tylko Boga po wieczny czas
A niebiańską radość osiągniesz wraz!”
Niebiańską radość – to miasto szczęśliwe!
Niebiańską radość – co bez końca będzie!
Niebiańską radość dla Piotra i wszystkich
Zgotował Jezus na zbawienie wieczne.*

przekład: Krystyna Jackowska-Pociejowa

Christoph König

Dyrygent, Pierwszy Dyrygent Gościnny Filharmonii Narodowej /
Conductor, Principal Guest Conductor, Warsaw Philharmonic

Słynący z przejrzystości, elegancji i precyzji swoich interpretacji, jest rozchwytywanym na całym świecie dyrygentem gościnnym. W sezonie 2023/2024 rozpoczął kadencję głównego dyrygenta Orquesta Sinfónica de Radio Televisión Española (RTVE) w Madrycie, od 2010 roku jest dyrektorem artystycznym Solistes Européens Luxembourg. Wraz z rozpoczęciem sezonu 2024/2025 objął funkcję Pierwszego Dyrygenta Gościnnego Filharmonii Narodowej na trzy kolejne sezony.

Wśród minionych wydarzeń i najbliższych zobowiązań artysty należy wymienić występy z City of Birmingham Symphony Orchestra, Staatskapelle Dresden, Orchestre de Paris, Netherlands Philharmonic Orchestra, Wiener Concert-Verein, Bournemouth Symphony Orchestra, Danish National Symphony Orchestra, Royal Philharmonic Orchestra, BBC National Orchestra of Wales, Mozarteumorchester Salzburg, Beethoven Orchester Bonn, Dresdner Philharmonie, Stuttgarter Philharmoniker, New Zealand Symphony Orchestra i BBC Scottish Symphony Orchestra. W Ameryce Północnej występował z takimi orkiestrami, jak Los Angeles

Philharmonic, Pittsburgh Symphony Orchestra, Indianapolis Symphony Orchestra, New Jersey Symphony, Houston Symphony, Oregon Symphony, Rochester Philharmonic Orchestra i Toronto Symphony Orchestra. Dyrygował także spektaklami w czołowych teatrach operowych świata: Opernhaus Zürich, Deutsche Oper Berlin, Theater Bonn, Semperoper Dresden, Staatsoper Stuttgart i Teatro Real w Madrycie.

W latach 2009–2014 Christoph König był głównym dyrygentem Orquesta Sinfónica do Porto Casa da Música, z którą odbył wiele tournée po Europie i Brazylii. Od 2003 do 2006 roku sprawował funkcję głównego dyrygenta Malmö Symphony Orchestra oraz pierwszego dyrygenta gościnnego Orquesta Filarmónica de Gran Canaria.

W jego dyskografii na szczególną uwagę zasługuje nagranie kompletu symfonii Ludwiga van Beethovena z Solistes Européens Luxembourg (2020) dla brytyjskiej wytwórni Rubicon, a także ciekawe kompilacje utworów Antonína Dvořáka, Aarona Coplanda i Charlesa Ivesa, Franza Schuberta i Luciana Beria oraz Étienne'a Méhula i Ludwiga van Beethovena. Zarejestrował ponadto muzykę francuskiej kompozytorki Louise Farrenc i kompozytorów luksemburskich (Naxos), koncerty fortepianowe Henryka Melcera z BBC Scottish Symphony Orchestra (Hyperion), symfonie Beethovena z Malmö Symphony Orchestra (dB Productions) oraz *I Koncert fortepianowy* Johannes Brahmsa z BBC Scottish Symphony Orchestra (BBC Music).

Urodzony w Dreźnie, Christoph König śpiewał w słynnym Dresdner Kreuzchor. Studiował dyrygenturę, grę na fortepianie i śpiew w drezdeńskiej Hochschule für Musik. Naukę kontynuował na kursach mistrzowskich u Sergiu Celibidachego i sir Colina Davisa. Współpracę z tym ostatnim rozwijał następnie jako asystent w Sächsische Staatskapelle Dresden w Semperoper.

Renowned for the clarity, elegance and precision of his interpretations, Christoph König is acclaimed and in demand internationally as one of the leading conductors of his generation. Chief Conductor of the Orquesta Sinfónica de Radio Televisión Española (RTVE) in Madrid since the 2023/2024 season, he is music and artistic director of the Solistes Européens Luxembourg since 2010. With the start of 2024/2025 season, he assumed the position of Principal Guest Conductor of the Warsaw Philharmonic for three consecutive seasons.

Past and future highlights include appearances with the City of Birmingham Symphony Orchestra, Staatskapelle Dresden, Orchestre de Paris, Netherlands

Philharmonic Orchestra, Wiener Concert-Verein, Bournemouth Symphony Orchestra, Danish National Symphony Orchestra, Royal Philharmonic Orchestra, BBC National Orchestra of Wales, Mozarteumorchester Salzburg, Beethoven Orchester Bonn, Dresdner Philharmonie, Stuttgarter Philharmoniker, New Zealand Symphony Orchestra and BBC Scottish Symphony Orchestra. In North America, he has performed with orchestras such as the Los Angeles Philharmonic, Pittsburgh Symphony Orchestra, Indianapolis Symphony Orchestra, New Jersey Symphony, Houston Symphony, Oregon Symphony, Rochester Philharmonic Orchestra and Toronto Symphony. Equally at home in the opera repertoire, he has conducted several productions at major opera houses such as Zürich Opera, Deutsche Oper Berlin, Theater Bonn, Opera Semperoper Dresden, Staatsoper Stuttgart and Teatro Real in Madrid.

In the years 2009–2014, Christoph König was Principal Conductor of the Orquestra Sinfónica do Porto Casa da Música, with which he toured extensively in Europe and Brazil. From 2003 to 2006, he served as Principal Conductor of Malmö Symphony Orchestra, as well as Principal Guest Conductor of the Orquesta Filarmónica de Gran Canaria.

His recording of the complete Beethoven symphonies with Solistes Européens Luxembourg (2020) is the highlight of his collaboration with the British label Rubicon. Also, on the same label he released interestingly juxtaposed repertoire by Antonín Dvořák, Aaron Copland and Charles Ives, Franz Schubert and Luciano Berio, as well as Étienne Méhul and Ludwig van Beethoven. His projects with Naxos have included music by the French composer Louise Farrenc and living composers from Luxembourg. In addition, his discography includes Henryk Melcer's Piano Concertos with the BBC Scottish Symphony (on Hyperion), Beethoven's Symphonies with Malmö Symphony Orchestra (on dB Productions) and Brahms' Piano Concerto No. 1 with BBC Scottish Symphony Orchestra (BBC Music).

Christoph König was born in Dresden, where he sang in the famous Kreuzchoir. He studied conducting, piano and singing at the Hochschule für Musik Dresden and furthered his studies in masterclasses with Sergiu Celibidache and Sir Colin Davis, whose assistant he later became at the Sächsische Staatskapelle Dresden at the Semperoper.

Okka von der Damerau

mezzosopran / mezzo-soprano

Okka von der Damerau jest jedną z czołowych mezzosopranistek swojego pokolenia. Dzięki potężnemu, bogatemu w kolorystyczne niuanse głosowi oraz czystej, naturalnej dykcji, urodzona w Hamburgu śpiewaczka potrafi przekazać sceniczną prawdę o każdej z kreowanych postaci i nawiązać kontakt z publicznością.

W sezonie 2025/2026 artystka powraca do Teatro alla Scala w Mediolanie jako Fricka (*Złoto Renu* i *Walkiria* Richarda Wagnera). W tej roli wystąpiła także podczas koncertu z Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia pod dyrekcją Daniela Hardinga w Rzymie. Śpiewaczka skupia się również na repertuarze Mahlerowskim: wykonuje *Das Lied von der Erde* na Musikfest Berlin, *II Symfonię c-moll* z Filharmonią Czeską i Netherlands Radio Philharmonic Orchestra pod dyrekcją Kariny Canellakis, a także *III Symfonię d-moll* z Orkiestrą Filharmonii Narodowej w Warszawie i na uroczystym koncercie z okazji 90. urodzin Zubina Mehty wraz z Bayerisches Staatsorchester.

Jako artystka zespołu Bayerische Staatsoper wystąpiła w wielu rolach, m.in. jako Waltraute (*Zmierch bogów* Wagnera), Erda (*Złoto Renu*, *Zygryd* Wagnera), Azucena

(*Trubadur* Giuseppe Verdiego) i Charlotte (*Żołnierze* Bernda Aloisa Zimmermanna). Droga artystyczna zaprowadziła ją następnie na największe sceny operowe, takie jak Wiener Staatsoper, Opéra national de Paris, Teatro Real w Madrycie, Teatro di San Carlo w Neapolu, Semperoper Dresden oraz Bayreuther Festspiele.

W ostatnich latach Okka von der Damerau zadebiutowała jako Brünnhilde (*Walkiria*), Ariadna (tytułowa rola w operze Richarda Straussa), Jeżibaba (*Rusalka* Antonína Dvořáka) i Wenus (*Tannhäuser* Wagnera). Z sukcesem kreowała postać Brangeny (*Tristan i Izolda* Wagnera) w Monachium pod batutą Simone Young, jak również z Los Angeles Philharmonic pod batutą Gustava Dudamela.

Okka von der Damerau jest także niezwykle cenioną artystką koncertową. Współpracuje z renomowanymi orkiestrami, takimi jak Chicago Symphony Orchestra, Cleveland Orchestra, Wiener Philharmoniker, Berliner Philharmoniker, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks czy Staatskapelle Berlin. Wykonywała m.in. *Psalm 130* Lili Boulanger pod dyрекcją Edwarda Gardnera w Concertgebouw w Amsterdamie, *Kindertotenlieder* Gustava Mahlera pod dyрекcją Daniela Barenboima (Salzburger Festspiele) czy *Mszę nr 3 f-moll* Antona Brucknera (Spring Festival in Tokyo); w jej repertuarze koncertowym znajdują się również takie dzieła, jak *Rückert-Lieder* Mahlera i *Messa da Requiem* Verdiego.

Okka von der Damerau otrzymała nagrodę festiwalową (Festspielpreis) podczas Münchner Opernfestspiele (2013) oraz nagrodę specjalną jury na International Singing Competition for Wagnerian Voices w Wenecji (2006).

Okka von der Damerau has established herself as one of the leading mezzo-sopranos of her generation. With her powerful, nuanced voice and her clear, natural diction, the Hamburg-born singer senses the authentic tone in every character, which connects her with her audience.

In the 2025/2026 season, Okka von der Damerau returns to La Scala in Milan as Fricka (Richard Wagner's *Rheingold* and *Walküre*) and also performs this role in concert with the Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia under Daniel Harding in Rome. One focus of the season is the work of Gustav Mahler: at the Musikfest Berlin she sings *Das Lied von der Erde* with the orchestra of the Deutsche Oper Berlin, followed by performances of the Symphony No. 2 with the Czech Philharmonic and

with the Netherlands Radio Philharmonic Orchestra under Karina Canellakis, as well as Symphony No. 3 with the Warsaw Philharmonic Orchestra under Christoph König and in Munich with the Bayerisches Staatsorchester at the gala concert celebrating Zubin Mehta's 90th birthday.

The artist was a troupe member of the Bayerische Staatsoper for many years and was celebrated as Waltraute (Wagner's *Götterdämmerung*), Erda (Wagner's *Rheingold*, *Siegfried*), Azucena (Giuseppe Verdi's *Il Trovatore*) and Charlotte (*Die Soldaten* by Bernd Alois Zimmermann). Her artistic journey then took her to the greatest opera stages, including the Wiener Staatsoper, Opéra national de Paris, Teatro Real in Madrid, Teatro di San Carlo in Naples, Semperoper Dresden and Bayreuther Festspiele.

In recent years, Okka von der Damerau has made several highly acclaimed role debuts: as Brünnhilde (*Walküre*), Ariadne (title role in Richard Strauss' opera), Ježibaba (Antonín Dvořák's *Rusalka*) and Venus (Wagner's *Tannhäuser*). Another important role in her extensive repertoire is Brangäne (Wagner's *Tristan und Isolde*) in Munich under the baton of Simone Young, and with the Los Angeles Philharmonic conducted by Gustavo Dudamel.

Besides her various opera engagements, concert stage is also an important component of her artistic work. Okka von der Damerau works with the Chicago Symphony Orchestra, Cleveland Orchestra, Wiener Philharmoniker, Berliner Philharmoniker, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks and Staatskapelle Berlin. She performed Lili Boulanger's Psalm CXXX under the baton of Edward Gardner at the Concertgebouw in Amsterdam, Mahler's *Kindertotenlieder* under the baton of Daniel Barenboim at the Salzburger Festspiele, and Anton Bruckner's Mass No. 3 in F minor at the Tokyo Spring Festival. Her concert repertoire also includes Mahler's *Rückert-Lieder*, as well as Verdi's *Messa da Requiem*.

In 2013, Okka von der Damerau received the Festspielpreis of the Münchner Opernfestspiele. At the International Singing Competition for Wagnerian Voices in Venice in 2006, she was awarded the Special Jury Prize.

Chór Chłopięcy Artos im. Władysława Skoraczewskiego przy Teatrze Wielkim – Operze Narodowej **Władysław Skoraczewski Artos Boys' Choir at the Teatr Wielki – Polish National Opera**

Danuta Chmurska
Dyrektor chóru/
Choir director

Ignacy Christ
Jakub Drobiecki
Wiktor Dudek
Nataniel Janczuk
Jarema Łoś
Augustyn Marusiak
Nazar Manicki
Hugo Manrique
de Lara Chojnacki
Ryszard Nowiński
Andrii Okhrimchuk
Antoni Piprek
Tomasz Radzki

Stanisław Sarzyński
Krzysztof Skubis
Tymon Sprawka
Jerzy Szafranko
Ryszard Szafranko
Lew Taras
Anthony Verbruggen
Kasper Verbruggen
Piotr Wojtczek
Jan Wyszomirski
Marcel
Zienkiewicz-Rokicki

Założony w 2011 roku przez Danutę Chmurską Chór Artos kontynuuje tradycję naturalnego obcowania dzieci z muzyką, zapoczątkowaną przez patrona zespołu – Władysława Skoraczewskiego (solistę Opery Warszawskiej, harcmistrza i wspianego wychowawcę młodzieży). Chór ściśle współpracuje z Teatrem Wielkim – Operą Narodową, biorąc udział w takich spektaklach, jak *Carmen* Geoges’a Bizeta, *Turandot* i *Tosca* Giacomu Pucciniego, *Król Roger* Karola Szymanowskiego, *Jakob Lenz* Wolfganga Rihma, *Dziadek do orzechów* Piotra Czajkowskiego, *Kurt Weill* (spektakl baletowy Krzysztofa Pastora), *Umarłe miasto* Ericha Wolfganga Korngolda, *Goplana* Władysława Żeleńskiego, *Carmina burana* Carla Orffa, *Czarodziejski flet* Wolfganga Amadeusa Mozarta, a także w przedstawieniach dla dzieci i młodzieży, m.in. *Ale heca w operze!*, *Śpiewający ogród Stanisława*, *Święta na opak*. W sezonie 2025/2026 Chór Artos brał udział w premierach operowych: *Najlepsze miasto świata* Cezarego Duchnowskiego oraz *Kobieta bez cienia* Richarda Straussa w reżyserii Mariusza Trelińskiego. Zespół pracuje pod kierunkiem dyrygentki Danuty Chmurskiej oraz kompozytorki i akompaniarki Pauliny Chmurskiej, a także licznych realizatorów spektakli – reżyserów, dyrygentów, choreografów i muzyków. Chór Artos współpracuje również z Filharmonią Narodową, Polską Orkiestrą Sinfonia Iuventus im. Jerzego Semkowa oraz Filharmonią Zielonogorską im. Tadeusza Bairda.

Founded in 2011 by Danuta Chmurska, the Artos Choir continues the tradition of natural contact between children and music, initiated by the ensemble's patron, Władysław Skoraczewski (a soloist at the Warsaw Opera, a scout instructor and a great educator of the youth). The Choir cooperates closely with the Teatr Wielki – Polish National Opera, taking part in such productions as Georges Bizet's *Carmen*, Giacomo Puccini's *Turandot* and *Tosca*, Karol Szymanowski's *King Roger*, Wolfgang Rihm's *Jakob Lenz*, Pyotr Tchaikovsky's *The Nutcracker*, Krzysztof Pastor's ballet performance *Kurt Weil*, Erich Wolfgang Korngold's *Die tote Stadt*, Władysław Żeleński's *Goplana*, Carl Orff's *Carmina burana*, Wolfgang Amadeus Mozart's *Die Zauberflöte*, and performances for children and young people (including: *Ale heca w operze!*, *Śpiewający ogród Stanisława*, *Święta na opak*). In the 2025/2026 season, the Artos Choir took part in the premieres of the operas *The Best City in the World: An Opera About Warsaw* by Cezary Duchnowski and *Die Frau ohne Schatten* by Richard Strauss, directed by Mariusz Treliński. The ensemble works under the direction of the conductor Danuta Chmurska and the composer and accompanist Paulina Chmurska, as well as with numerous performers – directors, conductors, choreographers and musicians. The Artos Choir collaborates with the Warsaw Philharmonic, the Jerzy Semkow Polish Sinfonia Iuventus Orchestra and the Tadeusz Baird Philharmonic in Zielona Góra.

Orkiestra Filharmonii Narodowej Warsaw Philharmonic Orchestra

Krzysztof Urbański
Dyrektor Artystyczny /
Music and Artistic Director

Dyrygenci-asystenci / Assistant Conductors

Filip Huget
Daniel Mieczkowski
Dorian Pawełczak
Bartosz Staniszewski
Piotr Wacławik

I Skrzypce / First Violins

Maria Machowska
koncertmistrz / leader
Krzysztof Bąkowski
koncertmistrz / leader
Stanisław Podemski
zastępca koncertmistrza /
deputy leader
Justyna Bogusiewicz
Kornelia Grądzka
Kristine Harutyunyan
Julia Iwanciw-Gąsior
Marzena Jabłońska
Joanna Jakobs
Marian Kowalski
Maja Kozieł
Aleksandra Kupczyk
Agnieszka Lewandowska
Jan Lewtak
Lena Łoginowicz
Mateusz Marczyk
Marcin Mazurek
Grzegorz Osiński
Marek Powideł
Michał Szałach
Krystyna Wilczyńska

II Skrzypce / Second Violins

Piotr Tadzik
solista / soloist
Bogdan Śnieżawski
Dominika Wojcieszuk
Dariusz Dęga
Katarzyna Dul
Grzegorz Groblewski
Hanna Grozik
Izabela Hodor
Ada Kozyra-Dobrowolska
Bożena Michalska
Zuzanna Panas
Paweł Rybkowski
Piotr Sękowski
Magdalena Smoczyńska
Anna Stokowska
Krzysztof Trzcionkowski
Natalia Tuszyńska
Kamila Malczyk**

Altówki / Violas

Marzena Hodyr
solistka / soloist
Marek Iwański
solista / soloist
Wiesława Duszak
Agnieszka Duż-Dymus
Katarzyna Henrych
Radosław Jarocki
Tomasz Karwan
Damian Kułakowski
Jakub Kowalik
Agnieszka Podłucka
Julianna Przybył
Paulina Różańska-Czopka
Krzysztof Szczepański

Wiolonczele / Cellos

Karolina
Jaroszevska-Rajewska
solistka / soloist
Aleksandra
Ohar-Sprawka
solistka / soloist
Robert Putowski
solista / soloist
Monika Chylińska
Agata Dobrzańska
Dominik Drewniak
Maria Leszczyńska-Thieu
Piotr Sapilak
Mateusz Szmyt
Angelica Wais
Jerzy Wołochowicz

Kontrabasy / Double Basses

Janusz Długokęcki
solista / soloist
Karol Kowal
solista / soloist
Kacper Czarnecki
Maciej Dobrzański
Jakub Kaczmarczyk
Michał Kotowski
Jakub Langiewicz
Marcin Rybiński
Marcin Wiliński

Flety / Flutes

Krzysztof Malicki
solista / soloist
Małgorzata Cegielska
solistka / soloist
Joanna Gatniejewska
(piccolo*)
Seweryn Zapłatyński
(piccolo*)

Oboje / Oboes

Aleksandra Rojek
solistka / soloist
Piotr Lis
solista / soloist
Łukasz Dzikowski
Joanna Lenart
(rożek angielski / cor anglais*)
Sebastian
Aleksandrowicz**
(rożek angielski / cor anglais)

Klarnety / Clarinets

Adrian Janda
solista / soloist
Grzegorz Wólczański
solista / soloist
Dariusz Elbe
(klarnet Es / clarinet in Eb*)
Krystyna Sakowska
(klarnet basowy / bass clarinet*)
Wiktoria Grajewska**

Fagoty / Bassoons

Andrzej Budejko
solista / soloist
Leszek Wachnik
solista / soloist
Kayetan Cygański-Bolski
Mariusz Oczachowski
(kontrafagot / contrabassoon*)

Waltornie / Horns

Gabriel Czapka
solista / soloist
Grzegorz Sabeł
solista / soloist
Daniel Otero Carneiro
solista / soloist
Aleksander Szebeszczyk
Robert Duda
Maciej Kostrzewa
Czesław Czapka**
Konrad Gołda**
Michał Mocek**
Michał Szczerba**
Pablo Sobradelo Rivas**

Trąbki / Trumpets

Bogumił Soroka
solista / soloist
Dorota Cholewa
Mariusz Niepiekto
Lennard Czakał**
Konrad Krajewski**

Puzony / Trombones

Andrzej Sienkiewicz
solista / soloist
(puzon altowy / alto trombone*)
Paweł Cieślak
solista / soloist
Krzysztof Wojtyniak

Puzon basowy / Bass Trombone

Krzysztof Kott
solista / soloist

Tuba / Tuba

Arkadiusz Więdlak
solista / soloist

Kotły / Timpani

Piotr Domański
solista / soloist
Daniel Kamiński
solista / soloist

Perkusja / Percussion

Tomasz Bielak
Wawrzyniec Dramowicz
Paweł Pruszkowski
inspektor orkiestry /
orchestra personnel manager
Maciej Siwek
Zofia Przybył**
Olga Przybył**
Paweł Gębicki**

Harfy / Harps

Klara Wośkowiak
solistka / soloist
Marta Mogielnicka**
Agata Fandri**

Fortepian / Piano

Grzegorz Gorczyca
solista / soloist

Bibliotekarze Orkiestry / Librarians

Sławomir Bychawski
Michał Sołtysik
Kamil Watkowski

Stroiciele / Tuners

Szymon Jasnowski
kierownik sekcji /
head of the tuning team
Jarosław Bednarski
Krzysztof Dymek

Obsługa techniczna estrady / Stagehands

Rafał Iżykiewicz
Michał Drewnik
Krzysztof Mączka
Sebastian Michałek
Tomasz Śpiewak
Zbigniew Wierzbiński

* instrument dodatkowy / additional instrument

** muzyk doangażowany / guest musician

**Chór Żeński
Filharmonii
Narodowej
Warsaw
Philharmonic
Women's Choir**

Bartosz Michałowski

Dyrektor chóru, dyrygent /
Choir Director, Conductor

Justyna Pakulak

Dyrygent / Conductor

Henryk Wojnarowski

Honorowy dyrektor chóru /
Honorary Choir Director

Soprany / Sopranos

Katarzyna Bienias
Urszula Bozik
Marta Czarkowska-Lawaty
Magdalena Dobrowolska
Monika Dobrzyńska-Krysiak
Alicja Gala
Anna Jasińska
Kinga Jaskowska
Justyna Jedynek-Obłóza
Katarzyna Kalisz-Kędziołek
Aneta Kapla-Marszałek
Michalina Kraska-Szatkwowska
Anastazja Marusiak
Małgorzata Miłkowska-Cieśla
Marta Mularczyk
Maria Muszyńska
Inga Poškutė-Królak
Magdalena Schabowska
Ewelina Siedlecka-Kosińska
Sylvia Sikorska
Samitra Suwannarit
Barbara Szczerbaczewicz
Ewa Wołoszkiewicz

Alty / Altos

Jadwiga Bartnik
Grażyna Cesarczyk
Beata Dąbrowska
Brygida Dobber-Sienkiewicz
Joanna Dudzińska
Anna Fijałkowska
Joanna Gontarz
Małgorzata Hennig-Pochwat
Marzanna Jadczak
Olga Janiec
Martyna Jankowska
Jolanta Kaczyńska-Lechnio
Dominika Kazimierska
Anna Kozłowska
Zuzanna Kozłowska
Anna Krawczuk
Diana Kuls-Ferreira
Ewa Mieczkowska
Aleksandra Pawluczuk
Urszula Rodowicz
Eliza Sikora
Małgorzata Spodniewska-Szyndler
Anna Stawarz-Moszczyńska
Agata Szmuk
Marta Wiktorzak

O czym gramy?

Cykl wprowadzeń
do koncertów

Serdecznie zapraszamy melomanów przed piątkowymi koncertami symfonicznymi o godz. 18:30 na wprowadzenia omawiające dzieła wykonywane danego wieczoru.

20.03

piątek / 18:30 / Sala Kameralna
Friday / 6.30 p.m. / Chamber Music Hall

Szymon Paczkowski

Wprowadzenie do koncertu /
Pre-Concert Talk

Muzykolog, profesor Uniwersytetu Warszawskiego. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zagadnień historii i estetyki muzyki baroku, w szczególności twórczości Johanna Sebastiana Bacha. Autor dwóch książek o muzyce czasów baroku: *Nauka o afektach w myśli muzycznej I połowy XVII wieku* (1998) i *Styl polski w muzyce Johanna Sebastiana Bacha* (2011, wersja angielska 2017), redaktor tomu studiów pt. *Bach and Chopin. Baroque Traditions in the Music of the Romantics* (2020) oraz licznych prac naukowych z zakresu historii muzyki od XVII do XIX wieku. Członek American Bach Society oraz Neue Bach-Gesellschaft e.V. w Lipsku.

What Are We Playing About?

Pre-Concert Talks

We encourage all music lovers to attend our special lectures at 6.30 p.m. before each Friday symphony concert, in which they will be able to learn more about the works that are to be performed on that particular evening. Please note that the lectures are delivered in Polish.

Musicologist, professor at the University of Warsaw. His research interests focus on the history and aesthetics of Baroque music, in particular the work of Johann Sebastian Bach. He has written two books on the music of Baroque times: *Nauka o afektach w myśli muzycznej I połowy XVII wieku* [The theory of affects in musical thought of the first half of the 17th century] (1998) and *Polish Style in the Music of Johann Sebastian Bach* (2017, Polish version 2011). He has also edited the collective work *Bach and Chopin. Baroque Traditions in the Music of the Romantics* (2020) and numerous academic works on music history between the 17th and 19th centuries. A member of the American Bach Society and the Neue Bachgesellschaft e.V. in Leipzig.

Kalendarz koncertowy Concert Calendar

22.03

niedziela / Sala Kameralna
Sunday / Chamber Music Hall

11:00 / 11 a.m.

dzieci młodsze (3–6 lat) /
younger children (aged 3 to 6)

abonament / subscription Pm1

14:00 / 2 p.m.

dzieci starsze (7–12 lat) /
older children (aged 7 to 12)

abonament / subscription Ps1

**Poranek i Popołudnie
dla Małych Melomanów /
Morning and Afternoon
for Young Music Lovers**

***W pracowni kompozytora /
In the Composer's Workshop***

Barbara Szczęsna-Remisz
scenariusz i prowadzenie /
script and presentation

Filharmonia Narodowa Warsaw Philharmonic

ul. Jasna 5

00-950 Warszawa

tel. 22 55 17 111

filharmonia@filharmonia.pl

filharmonia.pl

Wydawca / Published by
**Filharmonia Narodowa /
Warsaw Philharmonic**

**Dział Wydawniczy
Filharmonii Narodowej /
Warsaw Philharmonic
Publishing Department**

Kierownik działu / Head of Department
Łukasz Kaczmarowski

Redaktor prowadzący / Managing Editor
Urszula Ciołkiewicz-Latek

Opracowanie części angielskiej /
English summary coordination
Martyna Ćwiek

Fotografie / Photos
**Christian Wind 12, Simon Pauly 15,
Joanna Łoś 18, Grzesiek Mart 20**

Projekt graficzny / Graphic design
beton.

Skład / Desktop editing
studio typek

Cena / Price
15 zł / PLN

Organizator / Organiser

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Strategiczny Mecenas Roku /
Strategic Patron of the Year

Bank Polski

Mecenas Roku / Patron of the Year

Partnerzy / Partners

Melon Catering
35 LAT WYDARZEŃ Z PASJĄ

Bilety²⁴

Patroni medialni / Media Partners

